

GOEDE VRIJDAG 2023

Jebbron

Bezinning Goede Vrijdag

*Als het mogelijke en het onmogelijke elkaar
rakelings nabij komen*

Welkomstwoord en intrede in de viering

Wij die met eigen ogen de aarde zien verscheurd

Wij die met eigen ogen de aarde zien verscheurd,
maar blind en onmeedogend ontkennen wat gebeurt:
dat oorlog is geboden en vrede niet mag zijn
dat mensen mensen doden, dat wij die mensen zijn.

Wij die nog mogen leven van hoop en vrees vervuld,
aan machten prijsgegeven, aan meer dan eigen schuld,
wij die, God weet hoe verder, tot hiertoe zijn gespaard
dat wij toch nooit erkennen het recht van vuur en zwaard

Dat wij toch niet vergeten waartoe wij zijn gemaakt,
dat diep in ons geweten opnieuw het Licht ontwaakt.
Dat in ons wordt herschapen de Geest die overleeft.
Dat onze lieve aarde nog kans op redding heeft.

Een moment van stilte

*Teksten en verhalen uit het leven gegrepen
en de Bijbelse tegenhangers*

Ellende in levensomstandigheden

Het verhaal van miserabele arbeids- en levensomstandigheden in de abaca-plantages in Ecuador, waar honderden arbeiders leven in mensonwaardige omstandigheden.

Een verhaal uit het tijdschrift MO* van 4 juli 2019.

Auteur: Jan Van Braeckel

De tegenhanger

Het verhaal van slavenarbeid is van alle tijden. In de Bijbel wordt “slaaf” en “slavenarbeid” veelvuldig gebruikt. Mensen gebruiken andere mensen om zichzelf te verrijken. Daarom een Bijbels verhaal waarschijnlijk van na de Ballingschap. We lezen uit het boek Job, 24,2-12

Lied: De nacht is diep

De nacht is diep, de dag is ver, het licht nog minder dan een ster.
Het volk wandelt in duisternis, de dood heerst waar geen leven is.
Wat komt er van de nieuwe dag, de morgen die geen mens nog zag?

Woestijn is leeg, de aarde droog. De mensen stom, de hemel doof.
De mondvoorraad is uitgeput, het vergezicht vergaan in lucht.
Wat komt er van het nieuwe land, van de beloofde overkant?

De stad, een bolwerk zonder muur, een bouwval van het eerste uur.
Je kunt slechts minimaal bestaan, de kracht ontbreekt om op te staan.
Wat komt er van de nieuwe stad, de droom is zeker overschat?

De kind'ren zijn niet meer in tel, zij vinden nergens plaats voor spel.
Doodsdreiging is niet van de lucht, de moederschoot blijft zonder vrucht.
Wat komt er van de nieuwe mens, waarmee het mensenrijk begint?

Voorbede

Bidden we in deze viering voor alle mensen die te lijden hebben onder onmenselijke werkomstandigheden.

Voor de kinderen in Bangladesh die nog steeds werken in fabrieken,
voor de arbeider die werkt als abacalero in Ecuador,
voor de kledijwassers uit de laagste kaste in India,
voor de uitgebuite asielzoeker in Europa,

*Open hun ogen dat zij zien
Open onze ogen dat wij hen zien*

De vluchteling

De vluchteling.

Een gedicht van Pablo Neruda.

De tegenhanger

Op de vlucht slaan voor oorlog en geweld, vluchten van de hongersnood en uit de slavernij: het is van alle tijden, en het brengt veel lijden en miserie teweeg. Daarom kozen we dit verhaal: De Israëlieten vluchten uit de "slavernij" van Egypte, op zoek naar het Land dat hen beloofd was reeds aan Abraham.` Exodus, 14,9-14

Lied: Lied van de levensweg

Ga jij met mij de weg die leven heet,
een weg van nu eens dansen, dan weer hinken.
Deel jij met mij zoveel aan lief en leed,
wil jij die levensbeker met mij drinken?
Wil jij met mij ten einde toe, godweet,
tot waar alleen nog horizon kan blinken?

Ga jij met mij de weg die uittocht heet,
een weg van opzien, afzien en van zwerven?

Een tocht die uit moet lopen, hemelsbreed
op leven voor wie ongeleefd zal sterven
en liefde voor wie aan de onmin leed,
een thuis voor al wie onderdak moest derven.

Ga jij met mij de weg die speurtocht heet,
die ons een glimp van God wil op doen vangen?
zij bergt een schat waaraan de mot niet vreet
en overstijgt ons allerhoogst verlangen,
ons doodshemd maakt zij tot een bruiloftskleed
om alle liefde op te vangen.

Voorbede

Bidden we voor de vluchteling in onze dagen, in onze wereld,
voor de Afghaan, de Irakees, de Syriër, de Ethiopiër, de Soedanees,
die teruggestuurd worden door de push-backs uit Griekenland,
of sterven in het water voor de kust van Italië,
voor de Hondurees, de Guatemalteek, de Colombiaan, en vele anderen,
vastgelopen aan de grens met de Verenigde Staten.

*Open hun ogen dat zij zien
Open onze ogen dat wij hen zien*

Oorlog

Oorlog en strijd

In 1973 schreef Clem Schouwenaars het gedicht "1943".
Daarin vertelt hij het verhaal van het Amerikaans bombardement in Mortsel op
5 april 1943.

De tegenhanger

Een symbolisch verhaal van oorlog.

De mens in de Bijbel zoekt naar betekenis van strijd en oorlog tussen de volkeren. Men ervaart dat oorlog en vijandschap die ingebakken zit in de mensheid zelve. De oorzaken: jaloezie, naijver, macht, geld...

Daarom herinneren we ons het eerste verhaal van een meedogenloze broederstrijd, verteld in de Bijbel. Het is een symbolisch verhaal dat ons zoekend op weg zet om iets te begrijpen van de menselijke ziel.

We lezen een fragment over Kaïn en Abel, Genesis, Hoofdstuk 4

Lied: Uit de graven en spelonken

Uit de graven en spelonken, uit de diepste doodsvallei,
roept Gods stem tot jou en mij, wordt de Geest aan ons geschonken.

Onder uitgewiste sporen, uit het verste ballingsoord,
klinkt haar levenswekkend woord en Zij hoopt dat wij haar horen.

Uit verzwegen massagraven, uit zoveel verloren strijd,
uit zolang voorbij tijd, kweekt zij nieuwe geestesgaven.

Oude liefde, nieuw verrezen; stille dromen, luid vertaald;
wie gekruisigd werd, onthaald, en de diepste wond genezen.

En de mens zal durven leven zonder angst voor eindigheid
en de dood raakt uit de tijd, zal zich voegen naar het leven.

Voorbede

Bidden we voor de mensen die leven in oorlogsgebied
en onschuldige slachtoffers zijn,
voor de Oekraïense soldaten;
voor de Russische soldaten die gewetenloos geofferd worden;
voor de chaos en burgerstrijd in Haïti;
voor de burgeroorlog in Zuid-Soedan, verergerd door de klimaatcrisis;
voor de tientallen andere conflicten in deze wereld.

*Open hun ogen dat zij zien
Open onze ogen dat wij hen zien*

Onrecht

De rechtvaardige wordt veroordeeld

Een bericht van Amnesty International, 4 juli 2022.

Ahmad Samir Santaway wordt veroordeeld tot 3 jaar cel in Egypte.

Tegenhanger

Een veroordeling van een rechtvaardige.

Door wie werd Jezus veroordeeld? Door wie werd hij overgeleverd? Judas die hem verraden heeft? De Judeeërs? Pilatus? Exegeten zijn het er niet over eens. In het boek "De Messias en de macht van Rome" schrijft Paul De Witte: "Veertien maal wordt het woord 'overgeleverd' gebruikt. Veertien maal is Jezus het weerloze voorwerp van die overlevering: hij wordt overgeleverd, als een slachtdier op het marktplein. Nu hij onder die overlevering sterft, is hij de handelende persoon. In zijn dood volbrengt hij de roeping van Juda en Israël: De Geest van bevrijding overleveren."

Uit het lijdensverhaal: Fragment uit hoofdstukken 18-19

Lied:

Gedenken wij de strijders, nu hier, dan daar, altijd,
verlossers en bevrijders uit mensonwaardigheid,
die steeds opnieuw verraden, verbannen, weggehoond,
de wereld willen dragen en dienen ongekroond.
Gedenken wij met name de mens uit Nazareth,
die om zijn stellingname terzijde werd gezet
en door een vriend verraden, daar Hij te ver wou gaan,
de minsten tot genade, de armsten op doen staan.

Komt Gij ons nog bevrijden uit marteling en pijn?
Zal ooit dit zinloos lijden voorgoed ten einde zijn?
Doet Gij het kind herleven
Dat hier geen kans meer had,
Zult Gij het zelf omgeven, - een nieuw en veilig pad?
Zal ooit, het kan niet blijven zoals het nu nog gaat,
Dat wij elkaar doen lijden, tot delen niet in staat.
Zult Gij het ons nog leren: elkaar tot naasten zin?
Zult Gij ons lijden keren tot slechts geboortepijn?

Voorbede

Bidden we voor allen die opkomen voor gerechtigheid,
maar veroordeeld worden.

Voor Ahmed Sari die de mensenrechten verdedigt,
voor Navalny die vrede en rechtvaardigheid wil in Rusland,
voor Olivier Vandecasteele die onrechtvaardig gevangen zit in Iran,
voor Shanewaz die vele jaren celstraf in Bangladesh zal krijgen omdat hij
opkomt tegen de vernieling van het milieu,
voor de zovele anderen die onrechtvaardig veroordeeld worden.

Open hun ogen dat zij zien

Open onze ogen dat wij hen zien

Uitnodiging tot begroeting van het Kruis.

Goede Vrijdag. De dag waarin in de liturgie het diepste lijden wordt
aangeklaagd.

Vandaag herdenken we het persoonlijke lijden van mensen: ziekte, kanker, jong-
dementie... het sterven van een kind, sterven in de volle bloei van het leven.

Vandaag herdenken we de eenzaamheid van de mens, de troosteloosheid van zovele mensen op deze wereld.

Vandaag herdenken we ook hoe wij mensen oorlog blijven voeren, hoe wij het milieu en de natuur om zeep helpen.

Maar vooral herdenken we in het lijden en de dood van Jezus dat mensen vermoord worden omdat ze opkwamen voor gerechtigheid. Mensen die de liefde predikten, en ernaar handelden. In de mens Jezus zien we dat lijden en dood niet het eindpunt is. Dat aspect zullen we mogen beleven in de Paasviering morgenavond.

Wij willen jullie nu uitnodigen een persoonlijk symbool bij het kruis te brengen. Dat kan zijn een bloem, een kruisje, een witte steen, een zwarte kei, een schaalje met (woestijn)zand...

Ondertussen is er bezinningsmuziek.

Het verhaal van het lijden en de dood van Jezus

We luisteren nu naar het verdere verhaal van het lijden en de dood van Jezus. Doch verteld vanuit een ander perspectief. De evangelist Johannes schrijft het verhaal van de apostel Johannes.

Het is een bewerkt verhaal door Philippe Lechermeier en Rébecca Dautremer in het boek: "Een Bijbel"

Slot

Een bemoedigend woord om de nacht in te gaan naar Pasen toe.

Wie het wenst blijft nog even in stilte voor een bezinning bij Psalm 4.

Hoor mij, wees niet doodse stilte.

Geef mij antwoord als ik roep.

Uit mijn afgrond hoor mij roepen:

geef mij ruimte wijd als de hemel.

Mens, hoe lang nog hou je vast aan schijn en noodlot? Komt tot inkeer.

Hij geeft antwoord als je roept.

Hij geeft ruimte, wijd als de hemel.

Hier nu hoor mij. Kom tevoorschijn.

Niet om 't een of 't ander roep ik.

Om een nieuwe aarde schreeuw ik
als een vrouw in barensweeën.

Zal ik ooit nog veilig wonen
slapen in een droom van vrede?

Ja ik zal nog – geef mij antwoord.
Hoor mij. Wees niet doodse stilte.

*Vertaling Huub Oosterhuis.
150 psalmen vrij.*

Het onmogelijke gewaande

***Een veilige plaats om te wonen, te leven en te werken voor iedereen.
Geen noodzaak voor mensen om te vluchten,
Dat wie toch vlucht opgevangen wordt op een humane wijze.
Dat oorlog uitgesloten wordt in deze en de toekomstige wereld.
Dat rechtvaardigen lang mogen leven.***

Het mogelijke komt ons rakelings nabij

***Omwille van de inspiratie door Jezus
Omwille van de opstanding door de Christus
Omwille van de bouw aan een nieuwe wereld
Omwille van de Bijbelse belofte:
EN TOCH...
een land om in te wonen
een huis ter bescherming
een nieuwe lente
een rechtvaardige wereld
een gedeelde rijkdom
een gebroken brood
een nieuw evenwicht in de natuur
een nieuwe Paasmorgen!***

